

Ruben Brandt, a gyűjtő

Az év legötletesebb magyar filmjétől garantáltan eláll a szavunk

KOVÁCS BÁLINT

HOGY AZ ANIMÁCIÓS FILM GYEREKEKNEK VALÓ MŰFAJ LENNE, AZ NETTÓ HÜLYESÉG,

és kevés magyar film tudná ezt jobban bizonyítani, mint a Rubent Brandt, a gyűjtő. Nincs olyan forma, ami az animációs filmnél nagyobb teret engedne a kreativitásnak, az ötletességnek, a leleményességnek, a vizuális izgalmasságnak; sőt, nemcsak teret enged neki, de nyilvánvalóan meg is követeli, hiszen ha a rendező vagy a tervező nem alkot a semmiből egy új világot, de minimum új karaktereket, akkor nincs semmi, csak az üres vászon.

És a szlovéniai születésű, majdnem harminc éve Magyarországon élő Milorad Krstić a Ruben Brandt-tal mindent, de tényleg mindent kihoz az animációs film nyújtotta lehetőségekből, amit csak ki lehet hozni, a néző meg a film végén az üres poharak meg a leejtett kukoricaszemek közül a koszból szedheti össze az állát. És erre a kreativitásra még a leginkább rosszindulatúak sem mondhatják, hogy öncélú lenne – ha ugyan létezik öncélú kreativitás –, mert tökéletesen összhangban van a film sztorijával.

Ruben Brandt egy olyan, művészetterápiában utazó pszichoterapeuta, akinek magának is elég komoly terápiára lenne szüksége, mert rémálmok és látomások gyötrik, amelyek szereplői a világ leghíresebb festményeinek figurái. És mivel a

jelmondata épp az, hogy úgy nézhetsz szembe azzal, ami gyötör, ha előbb a magadévá teszed azt, a páciensei ez alapján próbálnak segíteni rajta: hogy birtokolni tudja a démonait, elrabolják neki a világ múzeumaiból a mesterműveket. Amivel amúgy mindenki jól jár, hiszen a másik főszereplő, Mimi úgysis kleptomániás, a többiek között meg van hacker és mezei bankrabló is, szóval mindenki a saját hobbijának hódolhat, amíg Ruben kis milliárdos értékű magángalériája egyre növekszik.

De **Krstić** nagyobb gyűjtő bármelyiküknél: **annyit lubickol a képzőművészeti és filmes utalásokban ebben a másfél órában, mintha egész életében erre készült volna** – és ha figyelembe vesszük, hogy a történetből már hét évvel ezelőtt készített egy mozgásszínházi előadást a Forte Társulat, még az is lehet, hogy ez nagyjából így is van. **Már az is épp elég elbűvölő, hogy a film jó részében szó szerint megelevenednek az emlegetett festmények Velázquezétől Andy Warholig, a maguk egyedi, sajátosan és ironikusan újrarajzolt stílusában, de ez még nem is a film fő dobása.** Mert az inkább

A TOTÁLIS SZABADSÁG, KÖNNYEDSÉG ÉS JÁTÉKOSSÁG: KRSTIĆNEK BÁRMIT BELEFÉR,

az is, hogy a film felénél valakiről simán közöljék, hogy amúgy ő két dimenziós – és tényleg, az anyja háromdés, az apja viszont egy vonal, mint megtudjuk.

De sokkal fontosabb az ilyen felszabadító gegeknél, hogy **az egész látványvilág is messze rugaszkodik a realizmustól.** A figurák egyáltalán **nem akarnak olyanok**

lenni, mint azok az unalmas emberek, akikkel a világ minden négyzetcentimétere tele van azon a téren kívül, amit éppen a mozivászon tölt ki. Nem: **leginkább Picasso festményeire emlékeztetnek, azokra, amelyeken festő mintha egyszerre ábrázolná a modellje arcát szemből és profilból is.** De visszavisszatérnek más művészek más festményeinek szereplői is, mindig más stílust idézve vagy ott van a rengeteg filmes utalás, megint csak más és más műfajokból, amelyek miatt biztos, hogy **harmadszor, vagy akár negyedszer, ötödször nézve is lehetne újdonságot találni a Ruben Brandtban.**

A realizmus itt csak másféleképpen értelmezhető: **Krstić úgy döntött, hogy az akciófilmes jelenetek – autós üldözések, tömegverekedések – legyenek pont ugyanolyanok, mint az élőszerplős blockbusterekben.** Ami fricskának vicces, hiszen kifejezetten ritkaság rajzfilmben azt nézni, ahogy az egyik száguldó autó a szembe sávban leszorítja a másikat, vagy hogy egy két kamion közé szorult autóból hogyan ugrik át gólyózáporban a főszereplő a platóra, miközben közeleg a felüljáró, de ez olyan sokat azért nem tesz hozzá a filmhez – sokkal izgalmasabb a sztori és a vizualitás szempontjából is, amikor újabb és újabb pihent agyú ötlet jön elő, nem ritkán némi művészet(ön)kritikával is (például minden hipszter kortárművészet-rajongó simán elhiszi az egyik képrablásról, hogy művészeti performanszról van szó).

És közben a sztori is olyan csavaros és izgalmas, hogy még a lenyűgöző látványkavalkádtól függetlenül is könnyedén megállná a helyét, ahogyan kiderül, ki kicsoda is valójában, és miért csinálja, amit csinál. Egyedül annyi hiányzik valamelyest a filmből, hogy legyen valami komolyabb tétje is, hogy a pusztá ötletességen és a művészetben való önfelelt pancsoláson kívül akarjon mondani

valamit, mert ilyesmivel nem nagyon lehet megvádolni. De az az igazság, hogy olyan jó nézni ezt a remek ritmusú, mindig újat mutató filmet, amelyben még a szinkronszínészek – főképp Hámori Gabriella, Kamarás Iván és Makranczi Zalán – is szokatlanul jók és kreatívak, hogy

A RUBEN BRANDT, A GYÚJTÓ MÁSFÉL ÓRÁJÁBAN AZ EMBERNEK SEM IDEJE, SEM KEDVE, SEM AGYI KAPACITÁSA NEM MARAD ARRRA A HÜLEDEZÉS MELLETT, HOGY BÁRMIFÉLE HIBÁT KERESSEN BENNE.

